

Project
ALMA DC
 Adult Learning for **M**Arginalised and **D**isadvantaged **C**itizens
 No. 510658-LLP-1-2010-1-GR-GRUNDTVIG-GMP
 Multilateral sub-programme Grundtvig of the Lifelong Learning Programme

'A path to social integration'

ALMA-DC 3. medzinárodné stretnutie *Konzorcium projektu ALMA-DC sa stretlo v dňoch od 9. do 12. novembra v 2011 na treťom medzinárodnom stretnutí v Drážďanoch v Nemecku.*

Súčasťou programu bolo zhrnutie už vykonaných aktivít, ktoré predstavili lídri daných KA. Konzorcium diskutovalo o aktivitách, ktoré je nutné v najbližšej dobe započítať, aby bolo možno ďalej rozvíjať produkty projektu ALMA-DC. Partneri prezentovali svoje skúsenosti s workshopmi, ktoré vo svojich krajinách realizovali s cieľovými skupinami – migrantkami a ženami z etnických minorít. Zmieným bol obsah, použitá vyučovacia metodológia, postup lektorov, prístup účastníkov a celkové zhrnutie s ohľadom na:

- 1. Interaktívni ALMA-DC kurz pre ženy migrantky/ženy z etnických menšín:*
- 2. Model kultúrnej rovnosti vo vzdelávaní dospelých (CEM-AE) pre učiteľov/lektorov multikultúrnych skupín.*

Na prácu nadviazal workshop, kde boli partneri rozdelení do dvoch tímov a ich cieľom bolo diskutovať o prvkoch, ktoré boli zistené na workshopoch s cieľovou skupinou v jednotlivých krajinách. Snahou bolo identifikovať, ktoré z týchto prvkov by bolo možné využiť k vytvoreniu dvoch kľúčových produktov projektu. Nasledovala diskusia zameraná na štruktúru Interaktívneho kurzu pre cieľové skupiny a taktiež prezentácia výsledkov workshopu oboch tímov.

Stretnutie bolo partnermi hodnotené ako úspešné.

Momenty z workshopu v Drážďanoch

510658-LLP-1-2010-1-GR-GRUNDTVIG-GMP
Vzdelávanie znevýhodnených dospelých osôb žijúcich na okraji spoločnosti

Prieskum trhu
MEDZINÁRODNÝ REPORT

Autori:

 <p>EPICENTRE S.A. VOCATIONAL TRAINING ORGANISATION your partner in GREECE</p>	<i>Národná analýza. Grécko</i>
 <p>ATHENA</p>	<i>Národná analýza. Česká republika</i>
 <p>IBS</p>	<i>Národná analýza. Nemecko</i>
 <p>inveslan Investigación Social y de Mercado</p>	<i>Národná analýza. Španielsko</i>
 <p>STOFF Consult</p>	<i>Národná analýza. Taliansko</i>
 <p>ceda culture and education association</p>	<i>Národná analýza. Slovensko</i>
 <p>GIE</p>	<i>Národná analýza. Rumunsko</i>

1. PREHĽAD

Tento dokument obsahuje výsledky prieskumu, ktorý realizovalo konzorcium projektu ALMA-DC. Prieskum zisťoval, aké majú podniky a žien migrantiek / žien z etnických minorít vzdelávacie potreby na trhu práce.

Prieskum bol realizovaný podľa spoločných metodologických zásad (v dokumente "Methodological Dossier" nájdete ich plné znenie), ktoré boli dohodnuté partnermi projektu ALMA-DC a ktoré obsahujú nasledujúce témy:

Spoločný rámec analýzy;

Pokyny pre analýzu dát;

Doporučenie k vypracovaniu reportu;

Pracovný plán;

Nástroje k zberu dát: dotazník pre malé a stredné podniky a dotazník pre ženy migrantky / ženy z etnických skupín.

Metodológia bola vytvorená podľa plánu uvedeného v žiadosti projektu, ktorá bola schválená Európskou komisiou.

V období od februára do apríla 2011 realizovali partneri projektu ALMA-DC prácu v teréne; kontaktovali ako firmy, tak aj cieľovú skupinu projektu, posielali a zaisťovali vyplnenie dotazníkov, pričom používali rôzne spôsoby komunikácie, napr. telefónny hovor, e-mail, osobný pohovor. Celkom sa prieskumu zúčastnilo 210 spoločností a 350 zástupkýň cieľovej skupiny.

Po zbere vyplnených dotazníkov partneri získané dáta analyzovali a vytvorili Národné reporty, ktoré obsahovali hlavné výsledky získané od cieľových skupín prieskumu (firmy a ženy). Neskôr vypracovali „národný záver“ o potrebách firiem a žien v spojitosti s trhom práce. Úplná verzia národných reportov (v angličtine a v každom národnom jazyku partnerov) je dostupná na webových stránkach projektu.

Využitie dát získaných v prieskume

Prieskum bol zacielený na zisťovanie potrieb podnikov, ktoré majú s ohľadom na trh práce, a tiež na prekážky a nedostatky žien, zručnosti a kvalifikáciu, ktoré ženám chýbajú k tomu, aby mohli byť zamestnané. Výsledky a závery pomôžu vymedziť **„Interaktívny kurz pre ženy migrantky / ženy z etnických skupín“** (jeden z hlavných výstupov projektu ALMA-DC).

Zoberieme do úvahy to, že on-line kurz bude upravený podľa národných potrieb cieľovej skupiny projektu (ženy migrantky / ženy z etnických menšín), analýza sa zamerala na národný prístup a závery budú využité pri zdokonaľovaní ako on-line kurzu, tak i metodologického prístupu určeného pre vzdelávateľa, ktorý sa zúčastní **„Modelu kultúrnej rovnosti“ – Pedagogické zásady pre učiteľov / lektorov žien migrantiek a žien z etnických minorít.**

Z tohto dôvodu konzorcium pojal prieskum v rámci projektu ALMA-DC tak, že existuje sedem národných reportov obsahujúcich vždy niekoľko národných záverov.

Navyše sa konzorcium zhodlo na tom, že by bolo zaujímavé vytvoriť pár „medzinárodných“ záverov, ktoré by rozšírili projektové výsledky a poskytli prehľad o potrebách žien migrantiek a žien z etnických menšín vo vzťahu k trhu práce Európskej únie. Posledným dôvodom pre vytvorenie medzinárodnej časti bolo podieľať sa na diskusii o sociálnej inklúzii týchto obyvateľov, ktorí sú ohrození sociálnym vylúčením v Európe.

V závere by malo byť tiež zmienené, že výsledky získané z národných reportov budú spolu s informáciami získanými od cieľových skupín, použité k vypracovaniu on-line Interaktívneho kurzu.

Limity zistené pri prieskume

Prieskum obsahuje niekoľko bariér, ktoré by mali byť pred prečítaním tohto reportu brané do úvahy.

Tieto limity nemenia výsledky získané na národnej úrovni. Tie sú považované za primárny zdroj informácií k posudzovaniu študijných cieľov. Čitateľ však pred prečítaním nasledujúceho musí brať do úvahy:

Jazyk dotazníka

Dotazník bol vytvorený v anglickom jazyku a každý partner ho preložil do svojho rodného jazyka. Niekedy bol dotazník z kultúrnych príčin v každej krajine upravený podľa situácii v danej krajine. Čitateľ toto musí brať do úvahy.

Použitie kvantitatívnych techník

Kvantitatívne techniky sú najlepším nástrojom pre zber dát zo širšej skupiny respondentov, za predpokladu, že tieto dáta majú vysvetliť nejaký stav týkajúci sa špecifického problému. Na druhej strane, kvantitatívne techniky ponúkajú racionálne informácie. K získaniu reprezentatívneho prístupu na európskej úrovni je treba počítať s tým, že je v prieskume dostatočný počet účastníkov.

Národné dáta boli v každej krajine získané od 80 osôb (30 firiem + 50 žien), z čoho závery reflektujú názory cca. 560 osôb.

Národný prístup pri realizácii prieskumu

Reporty boli vytvorené na základe národného prístupu. Následne boli rozvinuté závery z výsledkov národných reportov, ktoré reflektujú špecifickú situáciu týkajúcu sa žien migrantiek či žien z etnických minorít v každej z partnerských krajín.

Čitateľ musí vziať do úvahy zdroje z národnej úrovne.

4.1. Závěry z národných reportov

Táto časť obsahuje hlavné závery získané z národných reportov.

4.1.1. Potreby stredných a malých podnikov vo vzťahu k trhu práce

Vyhliadky pracovných príležitostí

V nasledujúcich rokoch budú nové pracovné príležitosti tvorené hlavne v oblasti produkcie. Ďalšie oblasti ako Marketing a Manažment budú pre rozvoj firiem v ďalších rokoch tiež kľúčové.

Najmenej 3-ročná profesionálna skúsenosť a špecifické zaškolenie budú pre zamestnanie v produkčnom sektore nevyhnutné. Navyše, firmy uvádzajú, že u svojich potencionálnych zamestnancov posudzujú taktiež ďalšie zručnosti: **Komunikácia, Schopnosť riešiť problémy a práca v kolektíve.**

Čo sa týka **skúsenosti a vedomostí, ktoré sú pre trh práce potrebné**, firmy považujú za najviac podstatné nasledujúce:

- Certifikáty a kvalifikácia;
- Znalosť trhu práce;
- Profesionálna skúsenosť;
- IT schopnosti;
- Jazykové zručnosti;

Na druhej strane, premenné, ktorým je priradovaná nízka dôležitosť, sú tieto:

- Pohlavie;
- Vek.

Školenie

Firmy pre svojich zamestnancov organizujú rôzne **školenia** a najčastejšie pre tieto účely využívajú **externé školiace zariadenia** (verejné či súkromné firmy poskytujúce školenie, odbory, vzdelávacie inštitúcie, atď.).

Najviac **používanou metodológiou** je tvárou v tvár, teda realizácia prezenčných aktivít. Avšak niektoré firmy už začali ku školeniu svojich zamestnancov využívať aj kombinované a on-line formy.

Účasť na školeniach závisí na pohlaví zamestnancov. Muži sa týchto aktivít zúčastňujú častejšie ako ženy.

Podiel žien migrantiek / žien z etnických minorít na participácii je ešte nižší.

Nábor žien migrantiek a žien z etnických minorít

Väčšina spoločností, ktoré sa zúčastňujú prieskumu, tvrdia, že pri náboře do školení nerozlišujú medzi ženou migrantkou či rodenou hovoriacou. Pokiaľ majú potrebnú pracovnú skúsenosť a spĺňajú požiadavky stanovené na danú pracovnú pozíciu, majú k získaniu práce rovnaké možnosti. Avšak, zástupcovia malých a stredných podnikov sú si vedomí toho, že existujú určité bariéry brániace integrácii cieľovej skupiny projektov na trhu práce, ako je napr. nedostatok kvalifikácie a socio-kultúrnych zručností (obzvlášť v prípade Rómiok).

I napriek tomu, že spoločnosti ponúkajú rovnaké príležitosti našej cieľovej skupine, musíme zdôrazniť, že nepatrne percento firiem zúčastnených sa prieskumu prijalo v poslednom roku ženu migrantku či ženu z etnických menšín.

4.1.2. Vzdelávacie potreby žien vo vzťahu k trhu práce

V súčasnosti v dôsledku globálnej krízy, ktorá ohrozila isté skupiny viac ako ostatných (obzvlášť tých, ktorým potencionálne hrozí vylúčenie), zostala väčšina migrantiek a Rómiok nezamestnaná.

I napriek tomu, že ich profesionálna skúsenosť je dlhšia ako 3 roky, táto skupina je obvykle zamestnaná na neistých pozíciách (spojených so sektorom služieb), ktoré boli ovplyvnené negatívnymi ekonomickými trendmi. Hlavnou príčinou môže byť nedostatok technických či špecifických školení. To preto, že väčšina účastníkov navštevovala základné a stredné školy bez určitého či technického zamerania na výkon určitej profesie.

Kompetencie: Komunikácia a IT zručnosti

Pri analýze sme posudzovali dve kľúčové kompetencie majúce spojitosť s pracovnou (a sociálnou) integráciou žien: Komunikačné a IT zručnosti.

Najskôr musíme zdôrazniť, že v niektorých partnerských krajinách nie sú komunikačné zručnosti (rozprávanie, čítanie, písanie) prekážkou, pretože analyzovaná cieľová skupina má veľmi dobré znalosti úradného jazyka. Toto je prípad Českej republiky, Slovenska a Rumunska (ktorí sa zameriavajú na ženy Rómky) a Španielska (ktorého cieľovou skupinou sú ženy z Latinskej Ameriky pochádzajúce zo španielsko-hovoriacich krajín.)

Nedostatok **komunikačných kompetencií**, je však prekážka brániaca vstupu na trh práce. Ženy, ktorým tieto kompetencie chýbajú, nemajú pri hľadaní vhodného zamestnania rovnaké možnosti.

Navyše táto medzera určuje tiež prístup k pracovným príležitostiam, rovnako k národnému systému, ktorý reguluje trh práce. Pokiaľ je žena, ktorá žije dlhšiu dobu v cieľovej krajine, schopná komunikovať lepšie než „mladší“ rezidenti, nebudú problémy s čítaním a písaním v oficiálnom jazyku pretrvávajúť.

Hoci jazyk nie je pre ženy Rómky základnou prekážkou, niekedy sa stáva, že nedostatok znalostí úradných jazykov má za následok to, že tieto ženy nie sú schopné čítať či písať spisovne; v podstate sú negramotné. To znamená, že hovoria danou rečou, ale potrebujú podporu pri prekonaní svojho analfabetického statusu, ktorý predstavuje vážnu bariéru znižujúcu ich zamestnanosť.

Čo sa týka IT zručností, aj keď väčšina účastníčok vie, čo je osobný počítač, počet žien, ktoré toto zariadenie niekedy použilo tak vysoký nie je. Musíme zobrať do úvahy fakt, že používanie mobilných zariadení je síce veľmi rozšírené, avšak cieľová skupina ich považuje len za prostriedok komunikácie, a nie ako nástroj, ktorý by mohol byť využitý aj inak.

V tejto záležitosti možno však vyzozorovať rozdiely medzi krajinami. V niektorých krajinách je použitie týchto zariadení rozšírené a ženy sú v tejto oblasti znalé. Naopak v iných krajinách je znalosť týchto zariadení v porovnaní s predchádzajúcou skupinou základná. Toto zistenie môže byť vysvetlené tromi dôvodmi:

Použitie IT zariadenia v pracovnom procese zvyšuje znalosť v tejto oblasti a následne k využívaniu týchto zariadení;

Úroveň vzdelávania žien;

Jazykové kompetencie krajín.

Napriek tejto situácii, ženy z cieľovej skupiny nemajú problém s používaním webových aplikácií: Internet, chaty, Skype, atď. Využitie je zrejme obzvlášť v oblasti komunikácie s príbuznými, ktorí zostali v krajine pôvodu migrantky. Teda, aj keď obecne nenavštevujú vzdelávacie IT kurzy, všetky účastníčky dotazníkového šetrenia majú aspoň minimálnu znalosť (získanú z rôznych zdrojov: práca, denná potreba, štúdium od svojich detí) a všetky sa zhodujú, že IT zručnosti sú kľúčovými kompetenciami pre integráciu na trhu práce.

Školenie

I napriek tomu, že zamestnávateľia hovoria o rovnakých príležitostiach pre pracovníkov – cudzincov či etnické minority, účasť našej cieľovej skupiny vo vzdelávacích aktivitách je nižšia ako účasť pracovníkov – rodených hovoriacich.

Z analýzy vyplývajú možné príčiny:

Nedostatok komunikačných schopností (len v niektorých prípadoch);

Neznalosť miest, kde je možné vzdelávacie aktivity hľadať;

Nedostatok základnej kvalifikácie, ktorá by umožnila prístup k špeciálnemu školeniu;

Pracovné zmluvy kratšieho charakteru;

V určitých prípadoch právne dôvody (niektoré migrantky nežijú v krajine legálne).

Respondenti sú si vedomí toho, že odborné vzdelávanie je nevyhnutným nástrojom k tomu, aby si zlepšili svoje schopnosti a umožnili si tak prístup na trh práce. Preto by si radi rozšírili obzory v oblasti ako:

IT;

Jazyky;

Administratíva;

Špecifické školenie v oblastiach, v ktorých pracujú alebo by mohli v budúcnosti získať pracovnú príležitosť.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že cieľová skupina si uvedomuje význam a potenciál odborného vzdelávania a že by ho rada využila k zlepšeniu svojich zručností a zvýšila si tak svoju zamestnanosť.

Príležitosti na trhu práce

Za veľmi dôležité schopnosti a kompetencie ženy považujú:

Znalosť trhu práce

Profesionálnu skúsenosť

Jazyky

IT zručnosti

Na druhej strane však existujú také aspekty, ktoré podľa žien nehrajú na trhu práce žiadnu rolu: vek a pohlavie.

Musíme podotknúť, že napriek tomu, že všetky krajiny prezentujú podobné výsledky, osobnosť každého respondenta môže byť kontroverzná záležitosť, pretože to, čo je v niektorých krajinách považované za nerelevantné, môže byť v iných krajinách považované za dôležité.

Všeobecne platí, že znalosť trhu práce (ako do neho vstúpiť, kde zistiť viac informácií, právne záležitosti, atď.) je u väčšiny účastníkov nedostatočná. Ako sme už zdôrazňovali v predchádzajúcej sekcii, existuje priamy vzťah medzi znalosťou jazyka a znalosťou rôznych mechanizmov, ktoré umožňujú prístup na trh práce.

To znamená, že ženy s nízkou znalosťou úradného jazyka krajiny, kde prebývajú, preferujú zisťovanie informácií o trhu práce u svojich príbuzných a priateľov. Kým ženy s dobrou jazykovou vybavenosťou uprednostňujú pri hľadaní pracovných príležitostí kontakt s pracovnými agentúrami či poradcami.

Čo sa týka bariér, ktoré sa na trhu práce vyskytujú, existuje u cieľovej skupiny rovnaký pohľad na vec; pričom niektoré z nich sú pre cieľovú skupinu viac relevantné:

- Nedostatok kvalifikácie;
- Nedostatok IT schopností;
- Nedostatok znalostí jazyka;
- Nedostatočná podpora zo strany úradu práce.

Účasť v spoločnosti

Berieme do úvahy fakt, že respondenti pochádzajú z rôznych kultúrnych zázemí (rôzne regióny, iná spoločnosť, iné politické prostredie, atď.), nie je jednoduché aplikovať spoločný postup, ktorý by nám pomohol definovať obecný záver platný pre respondentov zo všetkých partnerských krajín.

Avšak, v tejto oblasti i v tom, ako napríklad trávy svoj voľný čas, si môžeme všimnúť istých podobností.

Obvykle sa ženy stretávajú s ďalšími migrantmi (pochádzajúcimi z rovnakej krajiny) či s ich priateľmi a príbuznými. Predpokladáme, že kultúra a tradície sú pre ne dôležité, a tak sa ich snažia udržovať i v krajine, kde teraz žijú. Na druhej strane, vyhýbanie sa kontaktu s väčšinou spoločnosti a nedostatok jazykových zručností môže pre tieto ženy spôsobiť závažný problém (napr. ak majú zdravotné problémy a musia navštíviť lekára, či riešiť právne záležitosti, atď.).

4.2. Závery podstatné pre projekt ALMA-DC

Ako sme už komentovali v niekoľkých odstavcoch vyššie, analýza má dva ciele:

- Identifikovať potreby a záujem na trhu práce – z pohľadu ako firiem, tak žien migrantiek / žien z etnických minorít
- Vyčleniť určité témy, ktoré by mohla podporiť špecifikáciu on-line kurzu.

Na základe spoločných záverov by sme radi definovali niekoľko doporučení, ktoré by pre určenie kurzu mohli byť použité.

1. Kurz ALMA-DC by mal riešiť hlavné bariéry, ktoré ženám bránia v integrácii na trhu práce:
 - Znalosť trhu práce;
 - Kvalifikácia a vzdelanie;
 - IT zručnosti;
 - Jazykové schopnosti;
2. Nedostatočná znalosť jazyka by mala byť strategickou oblasťou záujmu, pretože je hlavnou prekážkou, ktorá bráni v prístupe na trhu práce. Preto by mal kurz účastníkom poskytnúť zaujímavé informácie o možnostiach štúdia úradného jazyka krajiny, v ktorej pobývajú.
3. Zvláštna pozornosť by mala byť venovaná rozvoju IT schopností, kde by účastník získal nejaké odporúčenie a základné informácie o bežných a často využívaných IT zariadeniach.
4. Aby ženy prekonal nedostatočné kompetencie na pracovisku, kurz by ich mal motivovať, aby vo veciach vzdelávania dospelých mysleli pozitívne, čo by im mohlo pomôcť posilniť:
 - Komunikačné schopnosti
 - Prácu v skupinách
 - Riešenie problémov
5. Dôležité je taktiež vziať do úvahy multikultúrne zázemie cieľovej skupiny a problémy, ktoré majú pri integrácii do väčšinovej spoločnosti. Kurz by mal preto obsahovať určité pokyny k zvládnutiu rôznorodosti v krajine pobytu.
6. Hoci to medzi závermi spätnej väzby nie je zmienené, nakoniec by bolo vhodné určitými prostriedkami posilniť postavenie žien v spoločnosti, ich osobný status a prístup na trh práce.